

POLET

GLASILO KRŠČANSKE DELAVSKE MLADINE

MLADINSKA ZVEZA
J. S. Z. - LJUBLJANA

PRILOGA „DEL. PRAVICI“, 23. DECEMBRA 1935

Delavski mladini!

Rojstvo božjega Deteta v hlevcu na betlehemskih poljanah naj prinese v naše skromne in borne delavske domove res pravi božični mir, srečo in zadovoljstvo.

Prosimo betlehemske Detece, naj nam v novem letu blagoslovi težko in odgovornosti polno delo pri naši krščanski delavski vzgoji, da bo rodilo kar več dobrih sadov.

To želi in vas pozdravlja

načelnstvo Mladinske zveze v Ljubljani.

Pojdimo na pot...

Temna in težka je bodočnost delovnih stanov... Križ na gori je naš simbol in naše upanje. Le z njim in po njem bomo preobrazili obličje zemlje, vsi ponižani in razžaljeni.

Trpljenje in ponižanje, kratenje osnovnih človeških pravic, izžemanje delovnih množic, krivično odtegnjeni zaslužki kriče po pravici.

Dvignimo križ in pojdimo z njim v boj proti brezsrčnemu materializmu. Maščujmo krivico, vrnimo človeku pravico do dela in s tem do življenja.

Preden pa gremo na to pot, izčistimo sami sebe, izrujmo iz svojih src pohlep po bogastvu tega sveta, otresimo se zavisti in sovraštva — da bomo služili samo resnici in pravici. Le na ta način bomo priborili in pridobili svetu res pravi: božični mir in zadovoljstvo.

Pojdimo na to težko pot brez odlašanja. Mnogo jih je namreč, ki prav to hočejo, le da to izvajajo brez Križa in evangeljskih besed: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!»

Težka bo pot in padale bodo žrtve — toda zaradi lepših in srečnejših dni naše mladine in vseh, ki trpe ponižanje in so razžaljeni, ne oklevajmo!

Tedaj na pot: v neizprosno borbo za resnico, poštenje in pravico!

J. Rozman.

Detetu drobna darila

Prinesli Detetu pastirčki drobna so darila:
v naročju ovc in sadja merice prostorne,
fig, oranž in dateljnov medenih.
Toplih plaščev so pritrkali si v nočem mirazu:
da bi Jezuščka v jasticah ogreli
psi so srčno, srčno hrepeneli.

Kralji modri prišli so iz jutrope dežele,
na belblodih čez puščave v mesto siromašno,
da bi Kralju kraljev se pobožno poklonili
in Boga-Otroka v jasticah na slamici molili:
Dali kralji Kralju so darila,
mire in zlata in dragega kadila.

Mi pa smo delavci v tovarni in v jami:
v naročju sadja, ovc mi nismo Mu prinesli.
Mi smo le sužnji, repeži še očeti kot pastirji.
Sami smo in prazni, lačni pri kosilu in večerji.

Detece sladko, rebrim nam se nasmejni:
Sre smo prinesli Ti udanili, misli in upob.
Naša darila so skromna in borna,
nendar belika in trajna o ljubezni osedobri.
I si smo poslani, da Tvoje vršimo božično poslanstvo.
Gremo za Tabo, Sin Ti tesarjev, Uči ljubiti nas, delo.
Ti blagoslovi in bodi Najboljši med nami in tek bo imelo...

Nocoj...

Nocoj ne pojdemo na sejo, kjer bi razpraeali o tem ali onem, ni nocoj sestanka
s predavanjem in razgovorom, pa tudi ni, da bi, torarš, poroč čeni ali materi, da se
peljete jutri zjutraj v Ljubljano na širšo sejo.

Nocoj pojde vsak case, da poišče svoje otroštvo.

In ko ga najde, tedaj pojde cepljajoč in z od veselja začudenim pogledom k raz-
svetljenemu drevescu — jasticam — ali pa utone z mislimi in pogledom v svoje dlani
in vidi, da stoji v celiki decorani rudniške uprave z ostalimi otroki, ki čakajo na klic
gospoda, ki pri drevescu razdeljuje začitke, iz katerih je videti konce nogavic... bele
štrace... jermence od čevljev...

Nocoj pojde vsak case, da poišče svoje otroštvo.

Da bo čutil na čelu kodreke, da bo čutil v tej čimski noči toplo pesem, da se bo
čudežu čimbolj približal.

Da! Da bi našli otroštvo zaradi novorojenega Otroka božjega! Da bi mirno zrl
v njegove oči, da bi umeli petje polnočnic, petje duš in zvonov.

Takrat bo lepo...

Ce se boš pa spozabil in boš pogledal na svoje trde dlani, boš čutil, kako te od
trdega dela boli telo, se boš spomnil na svojo družino, ki nima bele pogače — joj,
takrat bo hudo!

In vendar boš čudežno podoben novorojenemu Otroku:

ki je nocoj v slami —

ki bo jutri v očetovi delavnici —

ki bo pojutrnjem na poti v trpljenje.

Joško Jurč.

Lojze Jože Žabkar:

Proletarcev božična pesem

Detece božje pred nami v jasticah ozkih na slami:

Čuj nas najmlajše in prošnje dobrotno usliši!

Na sveti večer, ko mi čakamo na Te pri lučkah brlečih,

drugim polne so hiše električnih luči

in smeh se igra jim, veselje na licih rdečih.

Toplo ob duše se naše bližanje Tvoje zadeva:

upanje raste in grehov brezkončna veriga o kesanje

ob jasticah Tvojih nam se kot v filmu odvija.

Da bi bil, Jezušček, dober! Da dobra bi bila Marija!

Detece božje, Spovem se: bi radi pred Tabo molili:

Iz domov smo toplih kot Ti vsi izgnani.

Polni smo mraza in pojemo pesmi čudno drugačne,

kol pojejo pesmi v čakanju čudežev verni in sveti.

Ni v nas ljubezni. Med sabo se grizemo jezni.

Stokrat in stokrat za vsako malenkost smo sperti.

Od grešne golote razbiti, od vseh neuspehov potrti.

Kolnemo deco in starše, razmere;

zamera drži se zamere —

ubijamo, pijemo, hodimo v kino

sami, z ženami in s celo družino.

Vseh hudobij se v predmestjih nalezemo:

Ljubimo, iščemo, zvajamo

sebe in druge v nečistost prodajamo.

Mi, ki smo bili iz vode Duhá prerojeni.

Mi, ki smo bili z vero, napero in zlostjo pojeni.

Mi, ki na cesto smo vrženi, v ozke barake.

Mi, ki smo daleč bogastvom in srebrju in zlatu.

Mi, ki smo bratje med sabo in bratje še Kristusu Bratu.

Detece božje pred nami v jasticah ozkih na slami:

Čuj nas najmlajše in prošnje dobrotno usliši!

Vse smo Ti grehe in zlosti v jastice ozke zložili.

Vsi smo Spovem se: pred Tabo ponižno zmolili.

Vse nam odpusti, Detece, grehe vse nam odzemi.

In brate in sestre najmlajše Bratec najmlajši objeni.

Vzemi nam roke in žulje in srcá! Ostani z Marijo med nami!

Detece božje pred nami v jasticah ozkih na slami!

Božična pesem

»Mir ljudem na zemlji« — so peli angelski zbori, ko je Kristus prišel na svet. To je bilo za časa vladanja cesarja Avgusta, ko je bil po vsem svetu mir. Učlovečeni Bog ni stopil na zemljo med gromom in bliskom ter v zmagovalnem vojnem pohodu. Ni samo ponižal svoje božje narave s svojim rojstvom v neizmernost — ampak tudi kot človek se je rodil brez slave, v samotnem zapuščenem hlevu, v mrazu in pomanjkanju. Tako je Bog-človek postal prvi brezdomec. Že od zgodnje mladosti je okušal vso trdoto delavskega življenja. S svojim rednikom Jožefom je garal in trdo delal, da si je prislužil svoj vsakdanji kruh — on, pred katerim trepetata nebo in zemlja, ta, ki je ustvaril svetove in ki drži zemljo in vsa nebesna telesa v tečajih, ki vsak trenutek lahko pokliče legije angelov, da mu služijo. Naše oči pa ga zro pri trdem delu, z žuljavimi rokami, prepotenim čelom, v revščini...

In vse njegovo življenje: en sam velik nauk ljubezni in pravice. V svoji božji neizmernosti je objemal vse s svojo ljubeznijo. Tiste, ki jih je družba zaničevala, uboge kmete, delavce, cestinarje, potepuhe, grešnike in grešnice, najbednejše, bolnike in uboge — vse, vse je njegova nedoumljiva ljubezen objemala, vse je odpustčala, vsem vlivala veliko upanje na rešenje. V pridigi na gori je tem velikim množicam ponižanih in razžaljenih izlil vse svoje srce v blagost: Blagor ubogim, lačnim in žejnim pravice, preganjanim, žalostnim, vsem, prav vsem, ki jih pritiska teža življenja...

Jezus, Bog, Večna Pravica, pa je svetu oznanil tudi pravico. On, sama neizmerna Ljubezen, je vzdrhtel in se vzravnal, kadar je govoril o krivičnikih tega sveta, o gnili farizejski družbi, o hinavcih in brezsrčnih, ki niso poznali ljubezni do bližnjega, ki so preganjali vdove in sirote in odtrgovali delavcem zaslužek. V takih primerih se je Kristusovo obličje spremenilo — ljubezni polne oči so zazarele v jezi, njegov sicer neizmerno ljubeznivi glas je trdo in ostro udarjal — pred seboj vidimo podobo Sodnika, strašnega in ostrega, na njegovem obrazu vidimo odsev vesoljne sodbe...

Množice z grozo strme vanj, Gospodarja življenja in smrti. Trepečejo pred njegovo besedo ponižani in razžaljeni — obenem pa vstaja v njih velika vera v božjo pravičnost. Vse njihovo trpljenje, beda in težave imajo Maševalca — Boga samega. Na sodni dan bo sodil ljudi po delih ljubezni do bližnjega. »Karkoli ste storili najmanjšemu izmed mojih bratov, ste meni storili!« Velika beseda — Bog enak zadnjemu, najbolj zapuščenemu, preganjanemu človeku...

Tako je govoril in delal Bog-človek pred 2000 leti, tako še danes govori in tako bo sodil ob koncu sveta. Tudi za nas, delavce, ponižane in razžaljene, preganjane in trpeče, je Kristusov božji nauk velika blagovest — blagovest ljubezni in pravice.

Zdaj ob prazniku Kristusovega prihoda na svet se z vso dušo poglabimo v njegov evangelij ljubezni in pravice, vse svoje življenje usmerimo po teh naukih. Ljubimo se med seboj in borimo se za pravico proti vsem krivičnikom. V boju za pravico se po zgledu Kristusovem ne ustrašimo tudi ne trpljenja in Golgote. Le tako bomo dosegli srečni čas, ko se bo spet blagodejno oglasilo nad izmučeno zemljo angelsko petje:

»Mir ljudem na zemlji!«

(F. T.)

Papeške okrožnice

S posebnim ozirom na okrožnici o obnovi socialnega reda

Vedno so našle v svetu silen odmev papeške okrožnice, v katerih so vrhovni poglavarji Cerkve končno javno odločevali v težavnih, perečih vprašanjih. Te pomembnosti in popularnosti pa gotovo ne dosegajo nobene okrožnice okrožnice papežev Leona XIII. in Pija XI. Z okrožnicami »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno« je bil postavljen temelj, na podlagi katerega naj se rešuje socialno vprašanje. Z njima sta sv. oče jasno začrtala smernice katoliškemu socialnemu udejstevanju. V sedanjem gospodarskem in duhovnem kaosu je razumljivo, da so okrožnici o socialni obnovi sprejeli katoliki s silnim navdušenjem. Pa

tudi nasprotniki katoliškega svetovnega nazora, ki so kolikarj objektivni, ne morejo prikriti svojega občudovanja.

Na tem mestu bomo še večkrat spregovorili podrobneje o teh dveh okrožnicah, ki sta zlasti pomembni za delavstvo, ki bo končno moralo spovedati, da je edino v okviru, ki ga začenja okrožnica »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«, možna rešitev socialnega vprašanja.

Danes pa bomo spregovorili o nastanku in vrednosti ter pomembnosti papeških okrožnic na splošno ter posebej o delavskih okrožnicah.

Zmotili bi se tisti, ki misli, da papeške okrožnice nastanejo tako, da se papež lepo vse-
de in napiše. Tako misljenje je otročje.

Kadar nastanejo v življenju katoličanov, oziroma v življenju sveta sploh, težka pereča vprašanja, katera je treba rešiti in treba zavzeti katoličanom pravo smer, tedaj se začne katera koli okrožnica.

Iz vseh strani sveta, od najrazličnejših stanov, prihajajo do papeških uradov ali pa do papeža samega prosična vprašanja, na katera naj papež z oblastjo, ki mu je od Kristusa, vira Resnice in Pravice, izročena, reši. Papež sam se začne za vso stvar osebno zanimati, obenem pa da vsa ta težka vprašanja v študiranje najznamenitejšim znanstvenikom, ki so v teh stvareh doma. Mnogo nastane potem študija, sej, razgovorov in tudi molitev, preden se tako vprašanje reši. Vsaka stvar se torej točno premisli. Potem se papež sam vso stvar prouči in premisli. Tako vsa zadeva traja lahko leto dni ali celo po več let, preden se da v javnost. Cerkev je namreč vekovita in se ne preneha!

Tako je prišlo tudi do okrožnice *Rerum novarum* in *Quadragesimo anno*.

V toliki razdvojenosti duhov, tako pravi papež, ako se je z ene in druge strani in ne vedno mirno doganjala pravda, so se oči vseh, kakor že dostikrat, obračale k stolici sv. Petra, k sveti zakladnici vse resnice, odkoder izhajajo besede večnega življenja v ves svet. V nenavadnem številu so se zatekli k nogam Kristusovega naslednika na zemlji, kakor veščaki v socialnih rečeh, tako tudi delodajalec in delavec sami in ga soglasno prosili, da bi jim pokazal varno pot. (Quadr. anno § 7.)

Vsi vemo, da je katoliška Cerkev v posesti popolne resnice, ki jo je Kristus učil in vršil. Ona je tudi dolžna čuvati to resnico, katero mora tudi razlagati in to ne, kot se razlaga n. pr. na univerzi kak nauk: Če ga sprejmeš, je prav, če pa ne, pa tudi prav. Cerkev ne takol! Ker ima Cerkev od Boga dano oblast božji nauk nam razjasnjevati, nam je tudi od Boga po vesti dana dolžnost, da vsak odlok Cerkve, pa naj ga izda škof, ali cerkveni zbor ali papeški urad, ali papež sam, sprejmemo. In to ne samo z vpludnim molkom, ali samo z zunanjim pri-trjevanjem, temveč v celoti in z notranjim pristankom. Javno je, da bi bil odlok ali zakon, ki bi podložnikov ne vezal, sam po sebi iluzoren, nespameten!

Cerkveni odloki, ozir. zakoni imajo torej najvišjo vrednost, saj je Kristus jasno povedal: Karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih. In zopet: Kdor pa Cerkve ne posluša, naj ti bo kot očitni grešnik!

Iz tega jasno sledi, da nas odloki Cerkve v vesti vežejo, da smo za izpolnjevanje teh odgovorili Bogu samemu, ki nam po vesti očituje tudi to, da moramo Cerkev poslušati, dasi nas Cerkev ne bo sili k poslušnosti s puskami in s kanoni kot to dela država ali materialistični svetovni nazor (komunizem). In kljub temu je vest hujša sila kot vse drugo! In tej sili se nihče ne more izogniti!

Dasiravno pa papeška okrožnica ni nezmožna, ker ni kot verska resnica proglašena, vendar ima najvišjo vrednost, ker na podlagi razodete resnice razlaga življenjske razmere in rešuje posamezna težka vprašanja. Ker jo je izdala cerkvena oblast, cerkvena avtoriteta, moramo take odloke in okrožnice tudi sprejeti!

To je katoliško misljenje!

Tako tudi ne bo težko zavzeti napram okrožnici *Quadragesimo anno* jasno stališče in tako tudi napram odlokom, katere izda nam katoliškim Slovincem — delavcem naš škof.

Pa pogledjmo še nekoliko delavske okrožnice!

Okrožnica *Leona XIII.* *Rerum novarum*, ki je izšla dne 15. 5. 1891, je vzbudila po vsem svetu čudovito zanimanje in razburjenje obenem. Duhovi so se začeli ločevati. Luč je zasvetila v temo... Pri nas je bil ves zavzet in navdušen za to okrožnico veliki pokretaš dr. J. E. Krek. Studiral jo je in skušal spraviti v življenje. Saj je bil Krek ves vdan Cerkvi. Tako se je pri nas začelo krščansko socialno gibanje, ki se danes nadaljuje v Jugoslovanski strokovni zvezi in Mladinski zvezi JSZ.

Radi spremenjenih razmer, ki so nastale v svetu v desetletjih po okrožnici, je bilo treba novo nastala vprašanja rešiti na podlagi evan-geljskih resnic. In res: Po štiridesetih letih — to je okrožnica *Quadragesimo anno*, je Pij XI. izdal novo okrožnico, ki je Leonovo dopolnjevala. To se je zgodilo 15. 5. 1931. leta. Tega jubileja so se v Rimu udeležili tudi zastopniki slov. kat. delavstva, včlanjenega v Jugoslovanski strokovni zvezi.

Sedanjí papež Pij XI. je tako dopolnil s to okrožnico delo *Leona* in s tem dal temelj za reševanje delavskega vprašanja v svetu. V temelju, načelno, je rešeno vprašanje o delavski mezdi, o pridobivanju lastnine itd. Na tej podlagi je treba sedaj graditi v praktičnem življenju.

Vse gospodarsko življenje, če hoče, da bo resnično pošteno, mora sloneti na moralnih postavah, ki jih je Kristus zapovedal. In te postavbe Cerkev v okrožnici učil in razlagal! Kot jo Kristus učil: Isčite najprej božje kraljestvo in njegove pravice, vse drugo vam bo navrženo. Vse to je krasno v okrožnici povedano. Najprej skrb za izvajanje načel krščanske pravičnosti in krščanske ljubezni, oziroma socialne ljubezni, kot je Pij XI. veskrat imenuje, potem tudi ne bo težko reševati tako komplicirano vprašanje kot je gospodarsko, ki se danes rešuje le po načelih sebičnosti in prevare, kar na splošno. To zadnje pa je pogin človeške družbe.

Jasno je torej po tej okrožnici, da ima gospodarsko življenje tudi svoje moralne zahteve, zakaj ravno v gospodarstvu je najvažnejša zapoved pravičnosti, katero pa mora spremljati tudi zapoved krščanske ljubezni!

In ker je tako, ni moglo rešiti človeške družbe in je ne bo moglo rešiti in s tem tudi delavskega stanu ne naziranje, katerega prodajajo liberalci, in tako tudi materialistični socializem ne, ki vse na napačni podlagi gradi, to je na materiji. To pa človeka prehitro zavede se v večjo sebičnost in pohlep.

Skratka: Brez vere in Cerkve ni mogoče rešiti socialnega vprašanja.

Sedaj je samo potrebno, da delavski okrožnici študira zlasti delavska mladina, da ne bo toliko nejasnosti v socialnih vprašanjih, in da bo še več prave katoliške udarnosti in več uspehov na tako težkem polju, kot je ravno reševanje socialnega vprašanja.

MZ ima obe okrožnici v večji zalogi. Skupine, ki ju še nimajo in ki bi ju hotele študirati, naj se obrnejo na centralo MZ.

Tečaj Mladinske zveze

Zgoduje jutranje ure praznika 8. decembra so zbrali mlade delavce in delavke iz vse Slovenije v Ljubljano na tečaj Mladinske zveze. Po skupni sv. maši v franciskanski cerkvi smo odšli v Delavsko zbornico, kjer se je ob 10 pričel tečaj, ki ga je vodil tov. predsednik Josko Rozman.

Prvo predavanje je imel tov. tajnik **Tone Fajfar** o idejnih smereh Mladinske zveze. Razvil je na kratko zgodovino socialnih bojev ter razmer, iz tega današnjega kaosa nam je zaupljiv kazipot k pravici ureditvi družbe Kristusov evangelij, na katerem mora sloneti vse naše delovanje. Mladinska zveza mora vzgajati delavstvo v duhu pravega in ljubečega krščanskega socializma. Pripravljeni moramo biti tudi na težke boje in preskušnje, ki jih bomo morali prestopiti v odločilnem boju z materializmom.

Drugo predavanje je imel tov. predsednik **JŠZ Srečko Žumer**, ki je govoril o važnosti mladinskega gibanja za strokovno borbo delavstva. Vsak trajen in uspešen boj je mogoče samo takrat, če je tudi mladina prežeta del. zavestnost. Mladinska zveza ima nalogo vzgojiti tako močne in zavedne delavce, ki bodo vodili delavsko borbo v prihodnje rodove in dosegli zmago socialne pravice.

Zadnje dopolnilsko predavanje je imel tov. **Josko Rozman** o poslovanju Mladinske zveze. Razložil je delo raznih funkcijonarjev v MZ. Je urejeno in dobro poslovanje v skupinah je zagotovilo za napredek in proslah MZ.

Popoldne smo tečaj nadaljevali: tov. **Ivan Ručar** je v obširnem referatu razložil praktično delo MZ, tako odsko, sportno in študijsko udejstvovanje. Mladinska zveza ne sme iti po izvoženih potih naših starih društev, ampak mora iskati novih načinov in potov. Prihaja k nam dobrih socialnih iger. Edino res naše delo je **Bosiljan** iz predmestja. Igrati ne smemo za profit ali prestiž, ampak z določenim ciljem, da s svojimi igrami vzgajamo sebe in občinstvo. Posebno pažnjo moramo posvečati sestankom, ki jih moramo posvetiti študiju krščanskega socializma, socialnih razmer, gospodarskih vprašanj in drugih za nas važnih zadev. Ljubko trdimo, da so sestanki najvažnejši del našega udejstvovanja. Prav tako moramo uporabiti tudi sport in alpinistiko za vzgojo naše mladine.

Poslednje predavanje je imel tov. **p. dr. Angelik Tominc**. V kratkih in razumljivih besedah nam je razložil socialne okoliščine Leona XIII. in Pija XI. Krščansko socialno delo se je pričelo na podlagi okoliščine **Rerum novarum**, ter začelo orati težko pot krščanski preureditvi družbe, docim je Pij XI. v **Quadragesimo anno** dal temu udejstvovanju določene smeri. Predvsem poudarja Pij XI. vrednost človeškega dela in pravice vseh ljudi do sadov tega dela. Sv. oče poudarja tudi dolžnost podjetnikov, da se odpovedo prekomernu dobičku, do katerih tudi po božjem pravu nimajo pravice, ampak morajo postati last skupnosti.

Tečajniki smo spoznali, da je smisel papeških okoliščin precej drugačen, kakor ga predstavljajo nekateri krogi in urejajo delavske razmere v raznih državah (u. pr. Avstrija, Italija). V okviru **Quadragesimo anno** more delavstvo popolnoma uveljaviti svoje upravičene zahteve in tako ustvariti pravičen družabni red.

Po tem predavanju, s katerim je bil tečaj zaključen, smo se pogovorili še o marsičem, kar nas je težilo. Bratovsko smo se razumeli in drug drugemu odprli svoje srce. Nič ne more biti lepšega, kakor če se sestanejo mladi ljudje istih misli in prepričanj.

S tečaja smo odšli polni novih pobud za naše delo na polju delavske vzgoje in kulture. Vsak v svojem kraju bomo delovali z vsemi silami za zmago naših krščansko socialističnih idej, za zmago pravice in ljubezni med človeštvom.

Tajniško poročilo

na občnem zboru MZ dne 6. oktobra 1935

Vsako življenje ima svoj razvoj in z delom in napredkom pridobi šele pravico do življenja. Organizacija — ki je najvišji izraz smotrnega življa — ne more kmeti nikdar svoje dokončne oblike, temveč se stalno giblje, presnavlja in izpopolnjuje. To je vnanji videz organizacijskega dela — po katerem sodimo tudi silo in udarnost organizacije. Organizacija, ki bi zavzela v vseh potankostih dokončne oblike in dokončano vsebino — bi obmirovala na mrtvi točki in bi bila brezplodna. Le eno mora biti stalno, večino nehalno in vedno jasno in stvarno, to je **osrednji smoter**, ki se mu organizacija blizu in ga skuša doseči.

Mladinska zveza je mlada organizacija, ki se je komaj izkopal iz deskih poveljstva. Da kakor fant z rozo v gumbici, z vrisom v glas in ljubeznijo v srcu je postala. Poleg tega pa kliče vseno sveto in brk: **Na korajžlo!**

Težki udarci so nas doleteli od početka do sedaj, a smo jih prenesli. Pa smo tudi sem in tje sami udarili, kjer je bilo treba, poprijeli smo pri delu, ko se gradil stavba delavske bodočnosti, sami smo svetovali in svete prejemali,

— kjer in kolikor se je dalo, smo pomagali. V kolikor smo zmogli, nam bo to pokazala kritika in čas.

Dovolite, da poslam kratek in suh pregled dela, ki smo ga v tem prvem letu izvršili. Besede so to, ki pa pomenjajo delo in zrtvovanje polno življenja in mladostnega hotenja.

Centrala je izvršila kljub velikim težavam, ki ovirajo svobodno udejstvovanje, veliko delo, ki je tem večje, če pomislimo, da je bilo prebroditi vse začetne neugodnosti, ki se z vsoto silo stavljalo vsaki začetni organizaciji na pot.

Imeli smo 23 rednih sej, ki so se jih oblikovali udeleževali skoro vedno polustrokovno. Rešili smo 336 dopisov, od teh smo prejeli 137, oddali smo jih pa 189. V evidenci smo vodili 14 skupin in sicer: Celje, D. M., Polje, Dupljava, Koper, Krize, Kranj, Ljubljana, Lasko, Lesce, Zagorje, Zg. Rečica, Zalog, Cemenik, Medija, Izlake. Zadnja registr. štev. članstva je bila 183. Seveda je članstva v resnici nekoliko manj, ker jih je nekaj izstopilo. Dne 3. t. m. je izkazovala statistika 361 članov. Odberniki so izvršili 59 obiskov.

Prva naloga odbora je bila, da dobi lastnino bivše G. K. D., kar se ji je kmalu posrečilo. Vzporedno s tem se je vrgele na obdelavo kraljevskih skupin. Z vztrajnostjo so se jeli seje + in počasi so se pričele porajati nove skupine, zdaj v tem, zdaj v drugem kotu Slovenije. Delo je raslo in slo večini odborikom preko glave. Čudno je bilo pri vsem tem, da po nekaterih strokovnih skupinah ni bilo kakšnega umevanja za MZ. Niso pomagale ne prošnje, ne dokazovanja - izdatratna so se branile; da bi pripomogle k ustanovitvi MZ v svojem kraju. V prvi vrsti se je usmerilo delo centrale v ono stran, kamor so korakne najne potrebe posameznih skupin, to je: v delno organizacijsko plat, v usmerjanje dramatike in glasbe. Pri poslednjem pa preko trnih, starih maharaskih odsekov nismo prišli.

Hoteli smo organizirati na pobudo mednarodne strokovne zveze krs, strok, organizacij - pobirajoč podpisov brezposelne mladine. Vse smo imeli gotovo, ko nam je vsled tedanjih političnih razmer banska uprava to delo prepovedala. Bilo bi pa še težko, ko bi morali ljudje z grozo pogledati resničel v oči, ko jo pa tako tlačimo in odlevamo v lažive čunje. Kravče resnice so se bali in se je boljše danes - tega smo se zavedali, zato je naše delo postalo še bolj enotno in usmerjeno.

Na sili 2. aprila 1935 so se radi službene prepoznavnosti dosedanjih nekaterih odborikov kooperirali tovariši: Granda kol blagala, Ruđer kot tajnik in Noček kot odborik. Izpadli so zaradi tega tovariši: Kovac, Hirschl in Mohor.

Za veliko nov smo izdali prvo številko naše priloge "Pravica". Poleg sila so bile težave ob izdajanju teh par strani - radi finančnih težav.

Dolej nismo imeli lastnih prostorov in smo pastorkovali pri centrali JSZ. A z vztrajnostjo smo pridobili dve sobi, ki se že urejajeta.

Sodelovali smo tudi na delavskih taborih, ki jih je priredila JSZ na mnogih krajih.

Vse naše skupine MZ moramo v glavnem pohvaliti. Bile so pridne in večina članov se je zavajala svojih dolžnosti in težen MZ. Kakor so obsojenih strahov tudi senene, tako je seveda tudi pri nas.

Ob tem moramo ugotoviti neprijetno delstvo, da se je MZ zdela nekaterim v prejšnjem političnem položaju le nekako zavetisce razpusčenih društev, nekaj surugat v sili. Nismo mogli zavreči tega - poleg tega smo bili mnogi, da kljub temu gotovo nekaj pridobimo. Tako so se nam izneverile in nas zapustile skupine v Čemšeniku in Medija-Izlakeh. V čas delovanja tako niso nič posebnostno izrazitega dale MZ. Resnice se je izka-

zala takoj, ko je zapihal nov političen veter - takoj smo dobili sporočilo, da se skupina v Čemšeniku in Medija-Izlakeh razpušča. Na nam žal za skupinami, žal nam je le tistih nekaj članov, ki so vsaj malo doumeli misel MZ in zdaj osamljeni tavajo brez svojega ognjišča.

Dragi delegati, opozoriti vas pa moram - da so se med nami skupine, ki cinčalo in ne vedo, ali bi šle na desno ali na levo. Tovariši, ki ste z nami in za nas - pozivamo vas na branike. Kako se izvaja zmaga v našem duhu, naj vam bodo primer Lese, kjer so z vztrajnostjo in brezobzirnim pogumom vzdržali napade, sami napadli in prodirli. Danes, če se bodo znali ravnati, je njihov okoliš prost vseh velikih kamnov spotike.

Vse skupine pa pozivam, da imajo v bodoče več stika s centralo. Zakaj niste točno posilili mesečnih poročil. Tisti formular, ni bil izdan za uradnega šilma - ne, potreba je rodila misel. Le z vsestranskim pregledom se da voditi organizacija.

Čutim dolžnost, da opozorim še na tole: Uvideli smo, da bo težka borba z raznimi strujami, ki bodo preobrazale naš narod. Vzemimo pa v plohost misli naše MZ. Kakor se naša notranja rastlin, hoteče po notranji preobrazbi razlikuje od raznih prosvetarskih, nacionalnih in drugih organizacij, kakor se razlikujemo po delovanju in hotečju - tako smo spoznali potrebo, da zamenjamo sistem organizacije, ključno uporabljamo. Skupinski sistem s sekcijami smo spoznali kot nerodnega, kot sistem slabe vrste. Nova pota moramo uirati tudi v tem oziru. Zato bomo stopali v stik z raznimi skupinami inozemskimi organizacijami, ki delujejo v istem smislu kakor mi - da dobimo novih misli in novih načrtov ter jih prikladjamo našim razmeram primerno. Prihodnji odbor bo moral v prvi vrsti gledati na to, da se ta zamisel čim boljše in čim bolj korenito izpelje in izvede. V vidu imamo še v celinskih obirih krdelni sistem, ki bo v majhnih skupinah članov tembolj temeljito in živahno delali v stroju celotne organizacije.

Končno bi pa vse delegati skupin, prošil malo dobrohotnosti, da nam oprostite, če morda po skupinah kdaj niste bili zadovoljni s centralo. Zavedajte se, da mi vsi delamo vse poleg našega poklicnega dela, če je odbor večini morda nehoti popustil v tem ali onem oziru. Krivda leži v naši prepoznavnosti in v glavnem se v tem: malo je sodelavcev. Tako redki so in tisti, ki so, vlečejo še za desno drugih. Vsek član bi moral sčasnno biti kakor vodnik svečelnik, ki bi v strnjeni vrsti delal iz lastne inicijative za našo luo, ki mora nekoč razsvetliti vse temne kote, kjer danes ždi v zoh borbi za kruh naš človek, delovni človek.

Naš pogled v svet

V Braziliji so pred leti metali kavo v morje ali pa z njo kurili lokomotive; zdaj jo hočejo uporabljati kot gradbeni material, kakor približno pri nas pesek. Mešali jo bodo s klejem in cementom. Tako uničuje velekapital sardove zemlje, med tem ko milijoni stradajo in od lakote umirajo.

Sto tisoč ljudi prezeba brez obleke. Časopis pa poroča, da so pariški modni magnati napravili glasovanje, katera dama v Evropi je najboljše in najelegantnejše oblačena. Kot kraljico mode so proglasili lady Mender iz Angleske. Toda ona je izjavila: "Ne verjamem, da jaz zasluham palmo najboljše oblačene žene v Evropi. Nikakor se ne smatram za razsuno, če porabim letno le 500.000 do 700.000 din za svoje obleke..."

Sueski kanal ima sijajne dobičke. Samo prvi teden decembra so znanali dohodki 16.200.000 fr.

D. S. Merežkovskij obhaja letos 30 letnico rojstva. Znani so njegovi zgodovinski romani in življenjepisi. Tudi Slovence imamo prestavljena njegova dela, tako Leonardo da Vinci, Napoleon in dr. Merežkovskij gleda svet v luči boja med Bzom in Demonom. V vseh svojih spisih prikazuje, kako Kristusova senca pokriva in oživlja vse človeško zgodovino, začeni od starodavnega Vzhoda pa do razočarane sedanjosti, prenasiljene s trudno nervoznostjo. — Odršenik Kristus, Nepezzani, je nevidni voditelj in neugasljivi svetelnik na težkem tisočletnem potu človeštva. Misel na Odršenika in Kriz obstoja že v pradedovini, na stari Krebi, v dobi prvih faraofov v Egiptu. Veliki duhovni pričakujejo odršenja in skozi zastor starega poganstva gledajo svetli lik Kriza, na katerem se bo za človeštvo zrtvoval Bog-človek. To je osnovna misel vseh Merežkovskijevih spisov.

Mladina poroča o svojem delu

Duplex. Dne 13. I. 1935 se je pri nas ustanovila Mladinska zveza. Zivahno je delovala skozi zimo in poletje, a se več uspeha bi lahko žele, če ne bi vse delo ležalo na dveh ali treh odbornikih. 22. novembra se je vršil I. redni občni zbor. Tedaj se je izvolil odbor, kateri bo kos svoji nalogi in vemo, da bo ves prosti čas porabil za delavsko kulturo in izobrazbo krščansko-socialistične mladine. Odbor se je konstituiral takole:

Predsednik: Jeran Jakob; **podpredsednik:** Brgant Francka; **tajnik:** Ivan Bore; **blagajnik:** Barja Kati; **knjižničar:** Zupan Frane; **Jeran Mici,** odbornika.

Imamo redne 14 dnevne sestanke in to vsako prvo in tretjo sredo v mesecu. Na sestankih imajo referate sami domači tovariši. Predelavali bomo krščanski socializem iz obeh papeževih okrožnic, delovno pravo po obrtnem zakonu in druge važne stvari. Na vsakem sestanku bodo tudi razne delavske deklaracije, tamburaški zbor, recitacije itd. Tako se bo nudila članstvu prilika za izobraževanje in tudi malo zabave, brez katere mladina ne more biti. Članstvo opozarjamo, naj se vsakega sestanka redno in točno pa z veseljem udeležuje, ker to bo koristilo nam vsem. Kajli če bomo dobro poznali, kaj hoče današnja delavska mladina, za kaj se bori, bomo posvetili vse svoje moči in bo vsak posamezni član delal na to, da se te želje in zahteve čimprej uveljavijo, nameru nov družabni red, kateri naj sloni na krščanstvu, ljubezni in pravičnosti. Oprite se vsi z vneto našega dela, da bomo nekoč tudi sami zeli, kar sedaj z mnogimi težavami sejemo.

V nedeljo, 15. decembra, smo priredili I. delavski kulturni večer, posvečen 70 letnici rojstva ustanovitelja kršč. socialističnega gibanja pri nas, dr. Janeza Ev. Kreka, na Homen v Društenem domu. S to proslavo smo se mu vsaj skromno oddolžili za sardove njegovega dela, katere sedaj uživamo. Uspeh je bil dober, samo to je treba povedati, da nismo opazili pri udeležbi naših tovarišev!

Naša dramatična sekcija pripravlja sedaj delavsko igro »Boštjan iz predmestja«. Ustanovila se je poleg dramatične in tamburaške sekcije še studijska sekcija, katera ima nalogo, da se izobrazi v govorništvu, da bomo imeli potem med sabo govornike. Vsi, kateri imajo veselje do tega, da prončavajo delavski položaj in bi se vadili v govorništvu, in se zato čutili sposobne, pridite in se prijavite na prvem sestanku, da se vam dajo podrobna navodila.

V zadnjem času smo ustanovili tudi delavsko knjižnico. Knjige se izposojajo vsak torek od 6-7 zvečer in vsako soboto od 12-1 popoldne proti odškodnini 50 par od knjige za en teden. Tovariši in tovaršice, poslužite se knjižnice, saj nam je knjižna najboljša vzgojiteljica in prijateljica v življenju. Dobi se pri Herletu.

Čim bolj bomo osebno sodelovali pri vsem mladinskem pokretu, tem več uspehov imamo pričakovati. Zato vabimo vse, ki ste že člani Mladinske zveze, da se redno udeležujete sestankov in prireditve ter agitirate in privedete še novih članov. — Pritegnite v naš krog tudi kmečko mladino, katera tudi prav posebno potrebuje strokovne izobrazbe.

Zagorje. Delo Mladinske zveze v Zagorju prida o volji članstva. V prvi vrsti prirejamo igre. Igrali smo sledeče: »Viljem Tell«, »Narodni poslanec«, »Snubnja«, »Sreče in denar«, »Faust«. — Knjižnica je bila na razpolago z 380 knjigami članstvu in vsemu občinstvu. — Med letom smo priredili približno 8 izletov. — Tudi

naše članstvo je pridno sodelovalo pri graditvi poti k evh. križu in križu samega na »Skali«. Vodnik dela je bil gospod Filip Stular. (Naj v miru počiva!) Letošnjo sezono smo igrali še igro »Amas«, pri kateri je sodelovalo čez 50 oseb (!). Igrali smo tudi igre »Pri kapelici«, »Revizorja« in »Boštjana iz predmestja«. Kolikor bo pač dopuščal čas, mislimo prirediti tudi večdnevni smučski tečaj. Nabaviti si mislimo tudi »Pink-punk« mizo, da bo čim več življenja v naši skupini. — Torej člansvo! Z veseljem in voljo na delo. M—kar!

Ljubljanska krajevna skupina. (Planinska sekcija.) V oktobru 1935 so postavili člani naše planinske sekcije prepotrebno skrinjico s štampiljko na vrhu polhovgrajske Grmade (898 m). Je to prva skrinjica v vseh polhovgrajskih Dolomitih. V skrinjico so vložili vpisno knjigo, ki ima vrisan naš znak in motto: »Sveča si zemlja slovenska in blagor tui, ki te spoznavajo!«. Vse stroške so trpeli člani sami.

Zalog. Težko je govoriti in pisati o svojem delu, težko tudi o delu organizacije, ker je tako delo, kakor vsako drugo, vedno nepopolno. — Vendar je radi nas samih in našega pokreta potrebno, da imamo pred seboj včasih naše delo tudi opisano. Kako je torej z nami! Septembra letos smo začeli. Samo 10 članov nas je bilo, sedaj nas je že nekaj več. Bolj v povojih se še nahajamo in v javnosti si poti še nismo utpili. Toda s kakšnim hokus-pokusom si te poti tudi utreti nečemo. Bolj v globino gre naše delo, s tem pa tudi širine ne zanemarjamo. Enotno gledanje na vlogo človeka v družbi in na vse družbene pojave hočemo ustvarjati, s čimer pa brez težav tudi v lastnem krogu nismo. Čas hiti, hiteti nam je treba, da nas ne prehiti, kajti prepozno spoznavanje lahko škoduje, ne le nam, ampak vsemu človeštvu. — Zato pa naš namen niso igre, sport, tamburašje, šah in drugo, temveč so le sredstvo. Imamo sicer tamburaški zbor, ki ga pridno vodi tov. Pavlič in tudi za smuk in šah je precej navdušenja. Igrali bomo tudi po potrebi, v kolikor nam bo čas dopuščal. Namen in cilj pa je — vzgojiti novega človeka za novo boljše družbo, sloneč na krščanskem občestvu. Zato pa nam v novem letu mnogo sreče Bog daj, da trdno korakamo proti cilju preko vseh ovir.

Kranj. Naša skupina se je po zadnjem občnem zboru zelo poživela. Članstvo se je skoraj podvojilo. Imeli smo pet sestankov, katerih udeležba je bila polnoštevilna. Na prvih dveh sestankih sta bili predavanji o pomenu in nalogi Mladinske zveze. Na tretjem smo obravnavali borbo jesenskih delavcev in razvoj slovenske industrije. Na četrtem se je predavalo o zdravstvu in higijeni. Peti sestanek pa nam je nudil vpogled v smučarstvo in alpinizem. Na vseh sestankih so se razvile zelo pestre debate, tako da upamo, da je članstvo precej dobilo od njih in jih tudi dobro razumelo. — Podružnica je imela pet sej, katerih so se odborniki polnoštevilno udeležili. — Ustanovila se je tudi smučarsko-alpinska sekcija, ki je že pričela delovati. — Dramatični odtsek pa je uprizoril ljudsko igro »Po dvanajstih letih« in sicer privrkat s lastnim članstvom, kar ni malo, ker je nastopilo nad trideset oseb. Kritika je bila povoljna. — Na dan sv. Stefana priredimo Krekovo proslavo v Ljudskem domu v Kranju. Udeležili smo se tudi tečaja MZ v Ljubljani s štirimi člani-odborniki.

